

[Poul Hartling.]

os, at det nye folketing skulle tælle 1 venstremand og 2 konservative færre end det gamle. Til gengæld vandt det radikale venstre 3 mandater i sin frigjorthed fra socialdemokratiet.

Resultatet af mandatfordelingen blev så en mindretalsregering.

Statsministeren havde ikke i sinde, sagde han, at danne regering med SF. Men i løbet af valgnatten gik, som han har sagt, noget op for ham. Og næste formiddag var det gået helt op, og nu ville han indbyde til, hvad han med sit særlige ordvalg kaldte „en folkelig regering“. Nogle dage efter skrev ministeren uden portefølje, hr. Hans Sølvhøj, en kronik i Kristeligt Dagblad, hvori det hed:

„Som årene går, ræddes man mere og mere for ordet „folkelig“. Når man ser, hvad det bruges til, hænder det, man får kvalme.“

Jeg tror ikke, at den højtærede forhenværende kulturminister med disse ord tænkte på statsministeren, og jeg skylder at oplyse, at kronikken var en anmeldelse af Jørgen Bukdahls bog „Forgyldning og svinelæder“.

I modsætning til praksis ved tidligere valg er regeringen ikke dannet på basis af råd, som folketingets partier kunne give kongen. Denne regering sidder uden at være anbefalet. Det var vel egentlig ganske rart at få at vide, hvem der vil stå fadder til denne mindretalsregering, men det kan måske fremgå af debatten i dag. Jeg kan på venstres vegne erklære, at vi ikke føler noget medansvar for regeringen. Vi er utrygge ved dens politik og ikke mindre ved de kræfter, som regeringen har gjort sig afhængig af.

En mindretalsregering må nødvendigvis forhandle sig frem. Det måtte den forrige regering også, og det var netop den forrige regerings manglende evne eller vilje til at lede denne forhandling, der førte til valget. Den 2. november, da vi havde et skatteforslag til første behandling, erklærede statsministeren, at folketingets partier var negative, men det eneste parti, der ikke var parat til at forhandle den dag, var jo netop regeringspartiet selv.

I dette nye folketing må regeringen skaffe sig et flertal for sin lovgivning. Den kan

skaffe sig det til den ene side med SF, og den kan skaffe sig det til den anden side med os andre. Forhandling er under alle omstændigheder nødvendig. Men forudsætningen for, at en forhandling kan føre til et resultat, er et vist mål af tillid. Og den tillid, vi kunne have til denne regering og dens chef, er i disse dage omkring valget blevet sat på en hård prøve. Igen og igen har man kunnet konstatere, at statsministeren sagde ét og gjorde noget andet. Han erklærede den ene dag og brød sin erklæring den næste.

Som nævnt havde vi forudset, at resultatet af valget kunne blive et flertal af de to socialistiske partier. Statsministeren blev derfor spurgt under valgkampen, om han ligesom før valget 1964 ville erklære, at han ikke ville have noget med SF at gøre. Han svarede, at en sådan erklæring ville han ikke afgive denne gang. Men, føjede han siden til, der bliver ikke tale om ministre fra socialistisk folkeparti; vi danner ikke regering med SF. Søndagen før valgets tirsdag sagde statsministeren; der bliver ingen aftaler med hr. Aksel Larsen, „han får ingen chance for at bestemme min politik“. To dage efter valget fik han chancen. Da svigtede statsministeren og socialdemokratiet de ord og løfter, som var blandt vælgernes forudsætninger. For da indbød statsministeren hr. Aksel Larsen og hans folk til at gå ind i regeringen og traf de aftaler, som blev offentliggjort i en protokol, og man beklagede nu stærkt, at samarbejdet i en regering ikke blev til noget. Jeg tror, at mange, også mange, der politisk kan være enige med socialdemokratiet, må føle deres tillid rokket, når man så let kan gøre sine egne tilsagn til intet.

Jeg vender tilbage til den politiske forhandlings nødvendighed. En nødvendig forudsætning for en sådan forhandling er en vis gensidig tillid. Det betyder også, at der må være en linje i problemernes løsning. Skal et flertal være med til at lægge ryg til løsningen af en sag, må dette flertal kunne stole på, at regeringen ikke med et andet flertal bagefter forvrider eller udhuler den løsning, man er enedes om. Hvis det ikke kan være sådan, bliver dette ting ikke en god arbejdsplads.

Vi har imidlertid for 2 dage siden oplevet en ny episode, der ikke bidrog til at skabe særlig tillid netop til regeringspartiet. I fjor